Veiligere carnavalsactiviteiten

Algemene adviezen voor carnavalsverenigingen over het organiseren, beheersen, controleren en vastleggen van risico's rond bouw praalwagens, optocht en afbouw

Doel van dit protocol
Een praktische en proportionele basis bieden aan carnavalsverenigingen voor het organiseren, beheersen, controleren en aantoonbaar vastleggen van risico's en mogelijke schadegevolgen rond bouw praalwagens, optocht en afbouw.

Opdrachtgever	De Provincie Limburg Limburglaan 10, 6229 GA Maastricht | Postbus 5700, 6202 MA Maastricht | +31 (0)43 389 99 99, postbus@prvlimburg.nl | www.limburg.nl
Traject	Adviestraject Veiligere Carnavalsactiviteiten
Datum	September 2026

Opgesteld op basis van documentanalyse, workshop, survey en verdiepende interviews.

Disclaimer

Dit document is opgesteld in het kader van het Adviestraject Veiligere Carnavalsactiviteiten en bevat algemene aandachtspunten en adviezen vanuit risicomanagementperspectief. De inhoud is informatief van aard en bedoeld als praktische ondersteuning voor carnavalsverenigingen. Wat in dit document als passend, proportioneel, relevant of noodzakelijk wordt omschreven betreft algemene aandachtspunten en geen bindende norm of minimumeis.

Het document bevat geen juridisch, fiscaal, technisch of verzekeringstechnisch advies over specifieke situaties, activiteiten, constructies, voertuigen, organisaties of verzekeringspolissen.

Het gebruik van dit document ontslaat betrokken partijen niet van hun eigen verantwoordelijkheid voor het naleven van toepasselijke wet- en regelgeving, vergunningvoorwaarden, veiligheidsverplichtingen, polisvoorwaarden en overige op hen rustende verplichtingen.

Op de werkzaamheden die hebben geleid tot de totstandkoming van dit document zijn de algemene voorwaarden van Aon Risk Solutions B.V. en Aon Global Risk Consulting van toepassing.

Leeswijzer

Dit protocol beschrijft de algemene werkwijze, verantwoordelijkheden, uitgangspunten en aandachtspunten voor carnavalsverenigingen. Het ondersteunt verenigingen bij het beheersen van risico's rond bouw, optocht en afbouw en bij een zorgvuldige bestuurlijke organisatie. Heldere verantwoordelijkheden, passende controles, tijdig ingrijpen en aantoonbare besluitvorming kunnen relevant zijn wanneer na een incident vragen ontstaan over aansprakelijkheid en de wijze waarop de vereniging en het bestuur hun verantwoordelijkheden hebben ingevuld.

Het **Protocol Veiligere Carnavalsactiviteiten**, het **Risico Inventarisatie & Evaluatie-model van JEF Taxatie & Risicobeheer (2026)** (hierna: RI&E-model) en de Infosheet Veiligere Carnavalsactiviteiten zijn drie afzonderlijke publicaties. Zij vullen elkaar aan, maar maken geen onderdeel uit van hetzelfde document. Het protocol biedt de algemene werkwijze en aandachtspunten. Het RI&E-model ondersteunt de vereniging bij het inventariseren, beoordelen, vastleggen, opvolgen en evalueren van risico's in de eigen situatie. De infosheet geeft een praktische samenvatting en dient als snelle geheugensteun. Informatie over het RI&E-model en de infosheet is daarom niet als afzonderlijk onderdeel verderop in dit protocol opgenomen.

Gebruik de drie publicaties in samenhang en passend bij de activiteit, de omvang en technische complexiteit van de praalwagen, het aantal betrokken personen, de bouwlocatie, de route, de publieksdrukte en de organisatievorm. Niet iedere maatregel is voor iedere vereniging even zwaar of op dezelfde wijze nodig.

Document	Doel	Primaire gebruiker	Wanneer gebruiken
Protocol Veiligere Carnavalsactiviteiten	Algemene werkwijze, rollen, verantwoordelijkheden en aandachtspunten.	Bestuur en organisatie.	Bij voorbereiding, taakverdeling, besluitvorming en evaluatie.
RI&E-model van JEF Taxatie & Risicobeheer	Risico's inventariseren, beoordelen, vastleggen, opvolgen en evalueren.	Bestuur en aangewezen verantwoordelijken.	Vanaf de voorbereiding en tijdens bouw, uitvoering, opvolging en evaluatie.
Infosheet Veiligere Carnavalsactiviteiten	Praktische samenvatting en snelle geheugensteun.	Vrijwilligers, deelnemers, bouwers en begeleiders.	Bij briefing, voorbereiding, bouw, controle en uitvoering.

Kernprincipe
Niet iedere vereniging hoeft hetzelfde te organiseren. Wel moet iedere vereniging bewust bepalen welke risico's relevant zijn, wie verantwoordelijk is, welke maatregelen worden getroffen, hoe wordt gecontroleerd en hoe bij afwijkingen wordt gehandeld.

Inhoud

1. Doel en uitgangspunten
2. Rollen en verantwoordelijkheden
3. Risico’s inventariseren
4. Afspraken en voorwaarden
5. Ontwerp en bouw
6. Controle vóór deelname
7. Uitvoering van de optocht
8. Toezicht en ingrijpen
9. Evalueren en verbeteren
10. Verzekering en risicofinanciering
11. Ondersteuning van de sector

Bijlage A. Praktische jaarcyclus
Bijlage B. Minimale vastlegging

1. Doel en uitgangspunten

Dit protocol bevat algemene adviezen voor carnavalsverenigingen over het organiseren, beheersen, controleren en vastleggen van risico's rond bouw, deelname, optocht en afbouw. Daarbij gaat het om mogelijke gevolgen voor personen, voertuigen, praalwagens en andere zaken, aansprakelijkheid en financiën.

Het richt zich primair op het bestuur en de organisatie van de vereniging. Wagenbouwers, bestuurders, deelnemers en begeleiders vallen binnen het protocol voor zover de vereniging met hen afspraken maakt, informatie opvraagt, voorwaarden stelt, controles uitvoert of tijdens de activiteit toezicht houdt.

Het protocol heeft drie doelen:

- relevante risico's en mogelijke schadegevolgen tijdig bespreekbaar en herkenbaar maken;
- verantwoordelijkheden, afspraken, controles en opvolging beter met elkaar verbinden;
- praktische ondersteuning bieden zonder onnodig nieuwe regels toe te voegen.

Uitgangspunten

- Risicobeheersing is een samenhangend proces, niet één afzonderlijke maatregel.
- Bestaande praktijkkennis vormt het vertrekpunt en moet worden behouden en overdraagbaar gemaakt.
- Beheersmaatregelen moeten passen bij het risico en uitvoerbaar zijn voor vrijwilligersorganisaties.
- Afspraken hebben pas werking als zij worden begrepen, gecontroleerd, vastgelegd en opgevolgd.
- Formele verantwoordelijkheid, praktische taakverdeling en bevoegdheid om in te grijpen moeten op elkaar aansluiten.
- Verzekering is het sluitstuk van risicobeheersing en is geen vervanging voor preventie, controle en zorgvuldige organisatie.
- Het bestuur houdt voldoende inzicht in de belangrijkste risico's, ook wanneer uitvoerende taken bij commissies, deelnemers of deskundigen zijn belegd.
- Het delegeren van een taak neemt niet weg dat het bestuur aandacht houdt voor uitvoering, bevoegdheden en opvolging.
- Bestuurlijke keuzes sluiten aan op de aard, omvang en mogelijke gevolgen van de activiteit.
- Vastlegging is geen administratief doel op zich, maar ondersteunt opvolging, kennisoverdracht en de aantoonbaarheid van gemaakte afwegingen.
- Verzekering vervangt geen zorgvuldige organisatie en voorkomt niet dat na een incident vragen over verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid ontstaan.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

Een ernstig incident kan naast persoonsschade, zaakschade en financiële gevolgen ook leiden tot aansprakelijkstellingen van de vereniging en, afhankelijk van de concrete feiten en omstandigheden, vragen over het handelen van het bestuur. Daarbij kan worden gekeken naar de wijze waarop de activiteit is georganiseerd, verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn verdeeld, voorwaarden zijn gesteld, controles zijn uitgevoerd en afwijkingen zijn opgevolgd.

Het protocol is niet bedoeld om aansprakelijkheid uit te sluiten of de juridische positie van individuele bestuursleden te beoordelen. Een incident betekent niet automatisch dat een bestuurslid persoonlijk

aansprakelijk is; de precieze juridische positie hangt af van de concrete feiten, verantwoordelijkheden en omstandigheden. Het protocol ondersteunt het bestuur bij bewuste keuzes, passende beheersmaatregelen en het aantoonbaar maken van relevante afwegingen en besluiten, maar biedt geen juridische vrijwaring.

Minimale risicobeheersing

Iedere optochtorganisator (hierna: organisator) bepaalt vooraf welke risico's en voorwaarden voor de activiteit relevant zijn, hoe deze worden beheerst en wie bevoegd is deelname te beperken, te weigeren of de activiteit stil te leggen. De concrete inventarisatie, beoordeling, vastlegging en opvolging vindt plaats binnen het RI&E-model.

De uitwerking kan verschillen naar aard, omvang en risico van de activiteit, maar de volgende beheersmaatregelen kunnen voor veel carnavalsverenigingen een bruikbare basis vormen voor risicobeheersing:

- relevante risico's vooraf beoordelen;
- verantwoordelijkheden, uitvoerende taken en bevoegdheden aanwijzen;
- deelnemersvoorwaarden tijdig communiceren;
- passende administratieve, visuele of technisch-deskundige controles organiseren;
- afwijkingen beoordelen, opvolgen en waar nodig ingrijpen;
- incidenten, bijna-incidenten en leerpunten evalueren.

Controle gaat verder dan verantwoordelijkheid toedelen

De eigen verantwoordelijkheid van wagenbouwers, bestuurders en deelnemers vervangt niet de verantwoordelijkheid van het bestuur of de organisator voor een zorgvuldige organisatie, duidelijke voorwaarden, passende controles en tijdig ingrijpen.

Een handtekening, deelnemersverklaring, algemene voorwaarde, vrijwaring, verzekeringsbewijs of beroep op eigen verantwoordelijkheid toont hoogstens aan dat informatie is verstrekt of afspraken zijn bevestigd. Dit vormt geen bewijs dat de praalwagen, het voertuig of de uitvoering feitelijk veilig is.

Een documentcontrole is alleen een eerste stap. Veiligheidskritische onderdelen die door de organisator redelijkerwijs zichtbaar of controleerbaar zijn, moeten ook feitelijk worden gecontroleerd.

Bij twijfel, technische complexiteit of ontbrekende deskundigheid wordt een passende vervolgstap gekozen op basis van de aard en mogelijke gevolgen. Dit kan bestaan uit herstel, aanvullende informatie, beperking van deelname, technisch-deskundige beoordeling of weigering van deelname. Technisch-deskundige ondersteuning ligt vooral voor de hand bij bijzondere of complexe constructies, bewegende technische onderdelen, gas, generatoren, accu's of omvangrijke tijdelijke elektrische installaties, zichtbare gebreken, twijfel over stabiliteit, constructie of koppeling, relevante afwijkingen van eerdere informatie of wanneer binnen de beschikbare deskundigheid geen verantwoord deelnamebesluit kan worden genomen. Het protocol gaat niet uit van een technische keuring van iedere praalwagen.

2. Rollen en verantwoordelijkheden

2.1 Bestuur en organisator

Het bestuur van de vereniging draagt verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige organisatie, duidelijke voorwaarden, passende controles en tijdig ingrijpen. Wagenbouwers, voertuigbestuurders en deelnemers behouden daarnaast hun eigen verantwoordelijkheid voor veilige bouw, juiste informatie en naleving van afspraken. Het verdelen van uitvoerende taken over commissies, deelnemers of deskundigen kan noodzakelijk en werkbaar zijn. Het bestuur moet echter voldoende zicht houden op de belangrijkste risico's, de uitvoering van kritieke maatregelen en relevante afwijkingen. Onduidelijkheid over taakverdeling, bevoegdheden of opvolging kan na een incident leiden tot discussie over de zorgvuldigheid van de organisatie en de verantwoordelijkheid van het bestuur.

Algemeen advies

Proportionele toepassing
Een kleine vereniging kan rollen combineren. Bij grotere of technisch complexere activiteiten ligt een afzonderlijke veiligheids- of technische commissie meer voor de hand.

2.2 Wagenbouwers en deelnemers

De organisator kan voorwaarden stellen en controleren, maar wagenbouwers en deelnemers houden een eigen verantwoordelijkheid voor veilige bouw, juiste informatie en naleving van afspraken.

Algemeen advies

- Wijs per praalwagen of groep één aanspreekpunt aan.
- Verstrek tijdig informatie over voertuig, praalwagen, afmetingen, aantal personen, technische bijzonderheden en gebruikte voorzieningen.
- Werk mee aan controles en herstel geconstateerde afwijkingen vóór deelname.
- Meld wijzigingen die na controle gevolgen kunnen hebben voor veiligheid of toelating.

2.3 Voertuigbestuurder en begeleiders

Begeleiders vervullen een belangrijke rol bij het bewaken van afstand, zicht en bewegingen rondom het voertuig of de voertuig-wagencombinatie. Zij dragen verantwoordelijkheid voor het zorgvuldig uitvoeren van hun afgesproken rol, het opvolgen van instructies en het direct signaleren of melden van onveilige situaties. De organisator blijft verantwoordelijk voor duidelijke voorwaarden, passende voorbereiding, instructie, communicatie en controle.

Algemeen advies

- Verifieer de toepasselijke bevoegdheden en beschikbare documenten van de voertuigbestuurder. Vraag relevante ervaring met het voertuig of een vergelijkbaar voertuig of voertuig-wagencombinatie op en bespreek concrete signalen die aanleiding geven tot twijfel. Het uitvragen van ervaring en documenten is bedoeld om signalen van risico's te herkennen, niet om de bestuurder officieel goed te keuren.

- Informeer de voertuigbestuurder en begeleiders over route, snelheid, risicopunten, positie, signalen, communicatiemiddelen en stoptekens. Zorg dat instructies kenbaar, begrijpelijk, praktisch toepasbaar en waar relevant controleerbaar zijn.
- Leg vooraf vast wanneer begeleiders verplicht zijn, hoeveel minimaal nodig zijn en waar zij zich positioneren. Sluit dit aan op praktisch controleerbare factoren, zoals afmetingen en uitvoering, zicht van de voertuigbestuurder, wielen en draaipunten, route, publieksdrukte en aanwezigheid van kinderen of andere kwetsbare personen.
- Leg vast welke risico's begeleiders specifiek signaleren, wie onmiddellijk een stopteken mag geven en wie na stilstand beslist over voortzetting.

3. Risico’s inventariseren

Het RI&E-model is het primaire hulpmiddel voor het inventariseren, beoordelen, vastleggen, opvolgen en evalueren van risico’s binnen de eigen vereniging. Laat bij twijfel deskundig vaststellen welke formele arbeidsveiligheidsverplichtingen op de specifieke organisatie, personen en werkzaamheden van toepassing zijn.

Het RI&E-model ondersteunt het bestuur bij het verkrijgen van overzicht en het stellen van prioriteiten. Het model maakt zichtbaar welke risico’s relevant zijn, welke maatregelen bestaan en waar aanvullende actie nodig is. Het invullen van het model is geen doel op zich. Het bestuur gebruikt de uitkomsten bij besluitvorming, taakverdeling, het volgen van wezenlijke openstaande acties en het onderbouwen van keuzes over maatregelen en uitvoerbaarheid.

Onderwerpen voor de risico-inventarisatie

- activiteiten: bouw, transport, opstelling, optocht, festiviteiten en afbouw;
- mensen: vrijwilligers, bestuurders, deelnemers, spotters, begeleiders, publiek, kinderen en ingehuurde partijen;
- materieel en techniek: trekkend voertuig, praalwagen, constructie, elektriciteit, generatoren, gas, bewegende delen en muziek-/lichtinstallaties;
- locaties: bouwhal, private bouwlocatie, stalplaats, route, opstelplaats en eindpunt;
- omgevingsfactoren: smalle routedelen, drukte, bochten, hellingen, ondergrond, weer en zicht;
- organisatie: rollen, communicatie, toezicht, bevoegdheden, ervaring en beschikbare capaciteit.

Leg relevante risico’s, bestaande maatregelen en wezenlijke verbeterpunten vast in het RI&E-model. Richt de uitwerking zo in dat deze voor vrijwilligers werkbaar blijft: prioriteer risico’s met mogelijk ernstige gevolgen en beperk opvolging en vastlegging tot wat nodig is voor besluitvorming, uitvoering en evaluatie.

Prioriteren

Beoordeel niet alleen hoe waarschijnlijk een gebeurtenis is, maar vooral welk letsel, welke zaakschade, aansprakelijkheid of financiële impact kan ontstaan. Geef voorrang aan risico’s met mogelijk ernstig letsel, grote voertuigen, beperkte reactietijd, brand- of constructiegevaar of onduidelijke verantwoordelijkheid.

> **Praktijkvoorbeeld**
> Waar grote voertuigen, kinderen, publiek en strooigoed samenkomen, kunnen onverwachte bewegingen dicht bij wielen of draaipunten ontstaan. Beoordeel hiervoor route, zicht, begeleiding, snelheid en de wijze van uitdelen in samenhang.

4. Afspraken en voorwaarden

4.1 Deelnemersvoorwaarden

Schriftelijke voorwaarden zijn een belangrijke basis, maar alleen effectief wanneer zij tijdig worden gedeeld, begrepen, gecontroleerd en consequent opgevolgd.

Deelnemersvoorwaarden verduidelijken verwachtingen en verantwoordelijkheden en ondersteunen het bestuur bij toelating en ingrijpen. Zij sluiten aansprakelijkheid van de vereniging of haar bestuur niet automatisch uit. De betekenis van voorwaarden hangt mede af van tijdige communicatie, feitelijke controle en consequente opvolging. Een ondertekende verklaring zonder passende controle biedt onvoldoende zekerheid dat relevante risico's daadwerkelijk zijn beheerst.

Algemeen advies

- Neem alleen eisen op die relevant, begrijpelijk en praktisch controleerbaar zijn.
- Maak onderscheid tussen voorwaarden voor trekkend voertuig, praalwagen, bestuurder, deelnemers en begeleiding.
- Communiceer voorwaarden ruim vóór bouw en inschrijving, zodat deelnemers hun ontwerp en werkwijze kunnen aanpassen.
- Stel vooraf vast wanneer begeleiders verplicht zijn, hoeveel minimaal nodig zijn en waar zij zich rondom het voertuig of de voertuig-wagencombinatie positioneren. Betrek hierbij praktisch controleerbare factoren, zoals afmetingen en uitvoering, zicht van de voertuigbestuurder, wielen en draaipunten, route, publieksdrukte en aanwezigheid van kinderen of andere kwetsbare personen.
- Laat deelnemers de verstrekte informatie en voorwaarden bevestigen, maar behandel deze bevestiging uitsluitend als onderdeel van de informatievoorziening. Controleer daarnaast zelfstandig de onderdelen die relevant zijn voor veilige deelname en redelijkerwijs door de organisator kunnen worden beoordeeld.
- Gebruik deelnemersvoorwaarden, verklaringen, vrijwaringen of verzekeringsbewijzen niet als alternatief voor controle en niet als middel om de volledige verantwoordelijkheid voor veiligheid bij de deelnemer neer te leggen.
- Beschrijf de gevolgen van niet-naleving en pas deze consequent toe.

Aantoonbaarheid

Zorg dat aantoonbaar is welke voorwaarden gelden, hoe deze zijn gecommuniceerd en hoe relevante afwijkingen en besluiten zijn opgevolgd. Werk de concrete registratie uit in het RI&E-model of een passend deelnemers- of controlehulpmiddel.

4.2 Werkbare communicatie

Herhaling en begrijpelijke taal zijn belangrijker dan een lang reglement dat deelnemers niet gebruiken.

Algemeen advies

- Bespreek kernvoorwaarden in een deelnemersbijeenkomst of startoverleg.
- Gebruik een korte checklist of infosheet als geheugensteun.
- Wijs één contactpunt aan voor vragen over technische eisen, route, verzekering en deelname.
- Communiceer wijzigingen aantoonbaar aan alle betrokken deelnemers.

5. Ontwerp en bouw

5.1 Ontwerp en constructie

Een goede risicobeheersing begint bij ontwerpkeuzes. De vereniging, bouwgroep of wagenbouwer brengt daarom vóór de bouw de belangrijkste kenmerken en het beoogde gebruik van de praalwagen in beeld. Vroege keuzes over vorm, constructie en technische voorzieningen bepalen in belangrijke mate welke risico's tijdens bouw, transport en gebruik kunnen ontstaan.

Algemeen advies

- Breng vóór de bouw de belangrijkste kenmerken in kaart, waaronder afmetingen, verwacht gewicht, stabiliteit, draaicirkel, koppeling, technische voorzieningen en het beoogde gebruik.
- Bespreek vroegtijdig ontwerpkeuzes die gevolgen kunnen hebben voor stabiliteit, transport, manoeuvreerbaarheid, zicht, routegeschiktheid of veilig gebruik.
- Ontwerp de praalwagen voor het beoogde aantal personen. Zorg voor voldoende ruimte, stabiliteit, veilige staan- of zitplaatsen, houvast en afscherming en voorkom dat meer personen aanwezig zijn dan waarvoor de praalwagen redelijkerwijs geschikt is.
- Voorkom scherpe randen, onbeveiligde openingen en blootgestelde bewegende, hete of elektrische delen.
- Betrek bijzondere voorzieningen zoals bewegende delen, gasinstallaties, generatoren, accu-installaties, pneumatiek en omvangrijke tijdelijke elektrische installaties vanaf het ontwerp in de risico-inventarisatie.
- Voer geen complexe technische berekeningen of keuringen uit zonder passende deskundigheid. Schakel tijdig deskundige ondersteuning in wanneer bijzondere constructies, grote afmetingen, technische complexiteit of twijfel over stabiliteit, koppeling of veilig gebruik daartoe aanleiding geven.

5.2 Veilig werken tijdens bouw en afbouw

Tijdens bouw en afbouw ontstaan risico's door onder meer machines, gereedschappen, lassen, tijdelijke elektriciteit, werken op hoogte, brandbare materialen en wisselende inzet van ervaren en minder ervaren vrijwilligers. Maak hierover vooraf eenvoudige en werkbare afspraken die passen bij de feitelijke werkzaamheden en locatie. Laat bij twijfel vaststellen welke formele arbeidsveiligheidsverplichtingen op de specifieke situatie van toepassing zijn.

Algemeen advies

- Houd de werkplek ordelijk en zorg dat looppaden, vluchtwegen en blusmiddelen vrij en bereikbaar blijven.
- Gebruik machines en gereedschappen waarvoor zij bedoeld zijn en controleer vóór gebruik op zichtbare gebreken.
- Voer werkzaamheden op hoogte uit met passende voorzieningen en spreek af wie hierbij ondersteunt of toezicht houdt.
- Maak duidelijke afspraken over lassen en andere brandgevaarlijke werkzaamheden, tijdelijke elektrische installaties, machines, gas, accu's en opslag van brandbare materialen.
- Geef minder ervaren vrijwilligers uitleg en begeleiding bij werkzaamheden met een verhoogd risico.
- Wijs bij risicovolle werkzaamheden vooraf aan wie het werk coördineert, wie toezicht houdt en wie kan besluiten het werk tijdelijk te stoppen.

- Verwerk de concrete risico’s en passende maatregelen voor bouw en afbouw in het RI&E-model.

5.3 Gezamenlijke bouwhallen

Gezamenlijke bouwhallen worden door sommige Limburgse gemeenten gefaciliteerd en kunnen veilig bouwen ondersteunen doordat kennisdeling, sociale controle, toezicht en gezamenlijke voorzieningen samenkomen. Zij bieden mogelijkheden om ervaring te delen, onveilige situaties eerder te signaleren en gezamenlijke afspraken te maken over onder meer brandveiligheid, orde en gebruik van voorzieningen. Gemeenten kunnen bijdragen aan het behoud en de beschikbaarheid van geschikte en betaalbare gezamenlijke bouw- en stallingslocaties.

Algemeen advies

Proportionele toepassing
Ook op een private bouwlocatie kan met eenvoudige maatregelen veel veiligheidswinst worden bereikt. Denk aan vaste opruim- en controlemomenten, een korte gedeelde checklist, collegiale beoordeling door een ervaren bouwer en gerichte deskundige ondersteuning bij bijzondere of complexe situaties. Gebruik het RI&E-model om de risico’s en maatregelen voor de eigen bouwlocatie uit te werken.

6. Controle vóór deelname

Ieder deelnemend voertuig en iedere deelnemende voertuig-wagencombinatie doorloopt een passende basiscontrole die aansluit bij de activiteit. Werk met duidelijke algemene deelnamevoorwaarden en controleer gericht de vooraf benoemde, relevante en redelijkerwijs waarneembare onderdelen. Aanvullende technisch-deskundige beoordeling is noodzakelijk wanneer aard, uitvoering, complexiteit, zichtbare afwijkingen of ontbrekende informatie daartoe aanleiding geven. Bevindingen en wezenlijke besluiten worden kort verwerkt in het RI&E-model of een bijbehorend controlehulpmiddel.

De organisator beoordeelt dat wat binnen de afgesproken controle en beschikbare deskundigheid valt. Een administratieve controle verifieert documenten en gegevens, een visuele controle beoordeelt de zichtbare feitelijke situatie en een technisch-deskundige beoordeling vereist passende expertise. Formeel toezicht of handhaving berust bij een bevoegde publieke partij (zoals gemeente, politie of andere toezichthouders). Een visuele controle is geen technische goedkeuring of officiële keuring.

Stel per type zelfstandig voertuig, trekkend voertuig, aanhanger of praalwagen en gebruikssituatie vast welke algemene voorwaarden en controlepunten relevant zijn. Controleer toepasselijke informatie en documentatie en bepaal vooraf welke onderdelen administratief, visueel of technisch-deskundig worden beoordeeld. Bijzondere of afwijkende situaties worden afzonderlijk beoordeeld; volledig maatwerk voor iedere praalwagen is niet vereist. De organisator beoordeelt uitsluitend binnen de afgesproken reikwijdte en beschikbare deskundigheid.

Het bestuur hoeft controles niet zelf uit te voeren, maar zorgt wel dat passende controles zijn georganiseerd, de reikwijdte en beperkingen duidelijk zijn en bij wezenlijke afwijkingen tijdig een bevoegd besluit wordt genomen. Een controle heeft onvoldoende werking wanneer niet duidelijk is wie over herstel, toelating of weigering beslist.

Om de controle uitvoerbaar en eenduidig te houden, kan de organisator voor het aantal personen per voertuig of voertuig-wagencombinatie een conservatieve standaardgrens als basisvoorwaarde hanteren. Deze grens is een bestuurlijk gekozen, praktische, vooraf kenbare en controleerbare voorwaarde, bedoeld om uniformiteit en beheersing van risico's in de uitvoering te ondersteunen. Leg de bestuurlijke afweging vast en maak de grens tijdig kenbaar. De organisator kan bepalen dat niet wordt afgeweken. Als gemotiveerde afwijking mogelijk is, beoordeelt de organisator de onderbouwing binnen de afgesproken reikwijdte en beschikbare deskundigheid aan de hand van beschikbare ruimte, staan- of zitplaatsen, stabiliteit, houvast, afscherming, constructie, zicht, route, trek- en remvermogen en relevante verzekeringsvoorwaarden. Bij twijfel geldt de standaardgrens of is een passende aanvullende deskundige beoordeling nodig. De standaardgrens is geen technische grenswaarde of beoordeling van de daadwerkelijke technische geschiktheid van een voertuig of voertuig-wagencombinatie. Naleving ervan sluit incidenten, veiligheidsrisico's of aansprakelijkheidskwesties niet uit.

Drie controlemomenten

1. **Voorafgaand aan het evenement:** controleer documenten, ontwerp, afmetingen, technische bijzonderheden, de door de organisator bestuurlijk gekozen standaardgrens voor het aantal personen en, uitsluitend wanneer gemotiveerde afwijking vooraf mogelijk is gemaakt, de onderbouwing van een hoger aantal; controleer daarnaast geplande begeleiding, verzekeringsinformatie en toepasselijke voorwaarden. De standaardgrens vervangt geen beoordeling van de daadwerkelijke technische geschiktheid van het voertuig of de voertuig-wagencombinatie.

2. **Bij opstelling of vertrek:** controleer het feitelijke voertuig of de voertuig-wagencombinatie op de vooraf benoemde en redelijkerwijs waarneembare punten, waaronder zichtbare technische toestand, aantal personen, voertuigbestuurder, vereiste begeleiders, houvast, relingen en afscherming, gedrags- en alcoholafspraken en relevante afwijkingen ten opzichte van eerder verstrekte informatie.
3. **Tijdens de optocht:** organiseer gericht en risicogestuurd toezicht op vooraf bepaalde locaties, momenten en aandachtspunten. Reageer op zichtbare afwijkingen en meldingen, met prioriteit voor gedrag, aantal personen, begeleiding, op- en afstappen, strooigoed, afstand tot publiek, losgeraakte onderdelen en technische of organisatorische bijzonderheden.

Meld en beoordeel wijzigingen die redelijkerwijs invloed kunnen hebben op de deelnamevoorwaarden, het risicoprofiel, de veilige uitvoering, de eerder uitgevoerde controle, de benodigde begeleiding of het genomen deelnamebesluit. Niet iedere kleine personele, organisatorische of praktische wijziging vraagt een volledige herbeoordeling. De omvang van de beoordeling sluit aan op de aard en mogelijke gevolgen van de wijziging.

Belangrijke controleonderwerpen

Onderdeel	Algemeen aandachtspunt
Trekkend voertuig	Identiteit, toepasselijke eisen voor registratie, kenteken, toelating, verzekering, APK, keuring of ontheffing en de zichtbare staat van relevante voertuigonderdelen.
Praalwagen	Afmetingen, koppeling en zichtbare bevestigingspunten, zichtbare gebreken, veilige staanplaatsen, houvast, afscherming en bijzondere technische voorzieningen.
Gebruik	De bestuurlijk gekozen, vooraf kenbare en controleerbare standaardgrens voor het aantal personen en, indien gemotiveerde afwijking vooraf mogelijk is gemaakt, een volgens de vastgestelde beoordelingswijze aanvaard hoger aantal; daarnaast voertuigbestuurder, begeleiders, communicatie, gedrag, alcohol, strooigoed en op- en afstappen. De standaardgrens dient als praktische basisvoorwaarde voor uitvoerbaarheid en uniformiteit en geldt niet als technische beoordeling van het voertuig of de voertuig-wagencombinatie.
Afwijkingen	Beoordeling, herstel, nieuwe controle, voorwaarden aan deelname of weigering. Verwerk concrete bevindingen en opvolging in het RI&E-model of controlehulpmiddel.

Belangrijk

- Maak geen algemene uitspraak over welke registratie-, toelatings-, verzekerings-, technische of andere eisen van toepassing zijn op een voertuig of praalwagen. Stel dit per voertuig, activiteit en gebruikssituatie vast.

- Een administratieve of visuele controle geeft inzicht in de beschikbare informatie en de zichtbare feitelijke situatie, maar vormt geen automatische bevestiging dat een voertuig, constructie of praalwagen technisch geschikt of veilig is.
- Een visuele controle is waardevol, maar vervangt geen technisch-deskundige beoordeling wanneer de aard, omvang of complexiteit van een voertuig of constructie daarom vraagt.
- Zorg dat de uitgevoerde beoordeling, de gehanteerde uitgangspunten, eventuele beperkingen, relevante afwijkingen en het deelnamebesluit aantoonbaar zijn. Gebruik hiervoor het RI&E-model of een passend controlehulpmiddel.

7. Uitvoering van de optocht

7.1 Route en publieksdrukte

De deelnemende vereniging of praalwagengroep levert en instrueert de vereiste begeleiders. Begeleiders ondersteunen de voertuigbestuurder bij zicht, afstand en directe signalering rondom het voertuig of de voertuig-wagencombinatie en dragen verantwoordelijkheid voor het zorgvuldig uitvoeren van hun afgesproken rol. De organisator stelt vooraf de voorwaarden voor aantal, positie, herkenbaarheid, risicopunten, signalen, communicatiemiddelen en handelwijze. Controleer vóór vertrek of de vereiste begeleiding aanwezig is en of de begeleiders hun positie, signalen en handelwijze kennen.

Smalle routedelen, drukte, bochten, stilstand en beperkt zicht verkleinen de reactietijd.

Algemeen advies

- Identificeer vooraf met de organisator en gemeente de kritieke routedelen waar intensiever toezicht of aanvullende maatregelen nodig zijn, zoals drukke, smalle of onoverzichtelijke passages, kruisingen, bochten en ontbindingspunten.
- Stem afzettingen, hekken, verkeersmaatregelen en begeleidingscapaciteit af op route en publieksdrukte.
- Pas snelheid en onderlinge afstand aan de lokale situatie aan.
- Organiseer een werkbare communicatielijn tussen optochtleiding, voertuigbestuurders, begeleiders, toezichthouders en verkeersregelaars, met bereikbare beslissers voor zichtbare afwijkingen en meldingen.

7.2 Kinderen, strooigoed en onverwacht gedrag

Strooigoed wordt niet vanuit of direct rondom rijdende voertuigen gegooid wanneer kinderen of andere toeschouwers daardoor de rijroute, wielen of draaipunten kunnen naderen. Kies in drukke, smalle of onoverzichtelijke routedelen voor gecontroleerd uitdelen, vaste uitdeelpunten of uitgifte na afloop.

Algemeen advies

- Stem de wijze en locatie van uitgifte vooraf af op route, publieksdrukte en zicht van de bestuurder.
- Instrueer begeleiders specifiek op kinderen die onverwacht de route betreden en op personen die bukken of voor een voertuig langs bewegen.
- Positioneer begeleiders bij wielen, assen, draaipunten en zones met beperkt zicht voor de bestuurder.
- Richt het toezicht tijdens de optocht risicogestuurd in. Geef prioriteit aan kruisingen, bochten, ontbindingspunten, drukke of onoverzichtelijke routedelen, strooigoed, aanwezigheid van kinderen, grote of complexe voertuigen of voertuig-wagencombinaties, beperkt zicht van voertuigbestuurders en eerder geconstateerde afwijkingen.
- Leg vast wie bij een onveilige situatie onmiddellijk een stopteken geeft en wie over voortzetting beslist.

7.3 Deelnemers op en rond de praalwagen

Op- en afstappen, alcoholgebruik, gedrag en een te groot aantal personen kunnen de kans op incidenten vergroten.

Wanneer voorwaarden tijdens de optocht niet worden nageleefd en niet duidelijk is wie bevoegd is in te grijpen, kan dit niet alleen het risico op een incident vergroten, maar ook achteraf leiden tot discussie over verantwoordelijkheden en de zorgvuldigheid van de organisatie. Passende voorwaarden, begrijpelijke instructies, communicatiemiddelen, gerichte controles en tijdige opvolging dragen bij aan een aantoonbare invulling van verantwoordelijkheden, maar bieden geen garantie dat incidenten of aansprakelijkheidsvragen worden voorkomen.

Algemeen advies

- Sta op- en afstappen tijdens het rijden niet toe.
- Hanteer als praktische basis de door de organisator bestuurlijk gekozen, conservatieve, vooraf kenbare en controleerbare standaardgrens voor het aantal personen per voertuig of voertuig-wagencombinatie. Deze grens ondersteunt een uniforme en uitvoerbare toepassing van de deelnemersvoorwaarden en de beheersing van risico's, maar is geen technische grenswaarde en vervangt geen beoordeling van de daadwerkelijke technische geschiktheid. De organisator kan deze grens zonder afwijkingen toepassen. Als gemotiveerde afwijking mogelijk is, beoordeel dan vooraf de onderbouwing aan de hand van beschikbare ruimte, staan- of zitplaatsen, stabiliteit, houvast, afscherming, constructie, zicht, route, trek- en remvermogen en relevante verzekeringsvoorwaarden. Bij twijfel geldt de standaardgrens of wordt aanvullende deskundigheid ingeschakeld. De deelnemer kan aan de mogelijkheid tot afwijking geen recht ontlenen. Ook bij naleving kunnen incidenten, veiligheidsrisico's of aansprakelijkheidskwesties ontstaan.
- Controleer bij vertrek en tijdens de optocht of de bestuurlijk gekozen standaardgrens of, indien van toepassing, een vooraf volgens de vastgestelde beoordelingswijze aanvaard hoger aantal wordt nageleefd. Een opgave van de deelnemer vervangt deze feitelijke controle niet. Deze controle ziet op naleving van de organisatorische basisvoorwaarde en geldt niet als technische goedkeuring van het voertuig of de voertuig-wagencombinatie.
- Maak gedrags- en alcoholafspraken concreet, communiceer deze vooraf en bepaal hoe wordt gehandeld wanneer hiervan wordt afgeweken.

8. Toezicht en ingrijpen

Tijdens de optocht richt de organisator het toezicht gericht en risicogestuurd in. Volledige en voortdurende controle van alle voertuigen, deelnemers en omstandigheden is bij grote optochten doorgaans niet uitvoerbaar. Stel daarom vooraf prioriteiten, positioneer toezichthouders op kritieke locaties en momenten en handel naar aanleiding van zichtbare afwijkingen of meldingen. Formele handhaving kan bij een bevoegde publieke partij liggen; leg vooraf vast welke bevoegdheden de organisator zelf heeft en wanneer gemeente, politie, hulpdiensten of andere bevoegde partijen worden betrokken.

Voor het bestuur van de vereniging is van belang dat vooraf duidelijk is wie namens de organisator toezicht houdt, wie deelnemers mag aanspreken, wie een voertuig of voertuig-wagencombinatie kan laten stoppen en wie beslist over beperking of weigering van deelname. Het ontstaan van een onveilige situatie is niet altijd te voorkomen. Het risico voor de organisatie kan echter toenemen wanneer bekende afwijkingen niet worden opgevolgd, bevoegdheden onduidelijk zijn of noodzakelijke besluitvorming uitblijft.

Een veiligheidskritische afwijking die niet tijdig is hersteld, leidt tot aangepaste deelname, stillegging of weigering van deelname. Een voorwaarde heeft onvoldoende werking wanneer vooraf niet duidelijk is wat bij niet-naleving gebeurt. Commerciële, sociale of organisatorische druk is daarbij niet doorslaggevend.

- **Direct veiligheidskritisch:** stop de activiteit onmiddellijk of laat het voertuig of de voertuig-wagencombinatie niet deelnemen.
- **Herstelbaar vóór vertrek:** laat de afwijking herstellen en voer vóór toelating een nieuwe controle uit.
- **Ontbrekende of onvolledige informatie:** laat deze aanvullen en beoordeel de toelating opnieuw.
- **Niet-veiligheidskritisch:** leg de afwijking vast, bepaal zo nodig een herstelactie en neem deze mee in de evaluatie.

Relevante afwijkingen worden beoordeeld, opgevolgd en aantoonbaar vastgelegd. Het RI&E-model ondersteunt de concrete registratie van maatregelen, verantwoordelijken, acties, status en evaluatie.

Werk met een eenvoudige escalatieladder

1	**Signaleren**	Onveilige situatie herkennen en melden.
2	**Aanspreken**	Deelnemer of verantwoordelijke informeren en herstel vragen.
3	**Herstellen en controleren**	Afwijking oplossen en opnieuw beoordelen.
4	**Beperken of weigeren**	Voorwaarden stellen, deelname weigeren of activiteit stilzetten.
5	**Escaleren**	Bevoegde partij of hulpdienst inschakelen indien nodig.

Praktische beperking
Vrijwilligers kunnen niet de volledige route en alle deelnemers voortdurend overzien. Werk daarom met herkenbare rollen, vooraf gekozen risicopunten, duidelijke stop- en meldsignalen en bereikbare beslissers. Gerichte controle en tijdige escalatie bij zichtbare afwijkingen of meldingen zijn uitvoerbaarder en effectiever dan de suggestie van permanente volledige controle.

9. Evalueren en verbeteren

9.1 Evaluatie

Een korte, vaste evaluatie levert meer op dan een uitgebreid document dat niet wordt gebruikt.

Een evaluatie ondersteunt niet alleen leren en verbeteren, maar helpt het bestuur ook te beoordelen of de gekozen organisatie, taakverdeling en beheersmaatregelen toereikend waren.

Algemeen advies

- Evalueer na bouwperiode en optocht met de relevante betrokkenen.
- Bespreek incidenten, bijna-incidenten, afwijkingen, onduidelijke eisen, maatregelen die niet uitvoerbaar bleken en situaties waarin niet of te laat is ingegrepen.
- Beoordeel welke risico's vooraf bekend waren, welke maatregelen waren afgesproken, of deze uitvoerbaar en effectief waren en of signalen en afwijkingen tijdig zijn opgevolgd.
- Beoordeel of rollen en bevoegdheden duidelijk waren en welke bestuurlijke besluiten of verbeteringen nodig zijn.
- Verwerk relevante leerpunten in het RI&E-model, de deelnemersvoorwaarden en de voorbereiding van het volgende seizoen.

9.2 Aantoonbaarheid en leren

Aantoonbare vastlegging ondersteunt opvolging, overdracht en leren. Houd deze doelgericht en proportioneel. De concrete registratie van risico's, controles, afwijkingen, maatregelen en opvolging vindt plaats in het RI&E-model of een bijbehorend hulpmiddel.

Algemeen advies

- Leg relevante besluiten, afwijkingen en leerpunten kort en feitelijk vast.
- Beperk vastlegging tot informatie die nodig is voor beheersing, opvolging, overdracht en evaluatie.
- Voorkom schijnzekerheid door ook de reikwijdte en beperkingen van controles herkenbaar te houden.

9.3 Kennisoverdracht

Wanneer kennis bij enkele ervaren personen blijft, is de organisatie kwetsbaar bij uitval of bestuurswisselingen.

Algemeen advies

- Maak kennisoverdracht een vast onderdeel van bestuurswisselingen.
- Leg de belangrijkste praktijkkennis beknopt en toegankelijk vast.
- Organiseer lokaal overleg tussen bestuur, technische commissie, bouwgroepen en optochtleiding.
- Laat ervaren en nieuwe vrijwilligers samen controles en rondgangen uitvoeren.
- Deel terugkerende vragen en bruikbare leerpunten via koepelorganisaties en gezamenlijke bouwlocaties.

10. Verzekering en risicofinanciering

10.1 Uitgangspunten voor verzekering en dekking

Verzekering kan bepaalde financiële gevolgen beperken, maar neemt de verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige organisatie en besluitvorming niet weg. Beoordeel bij de concrete verzekeringsportefeuille welke activiteiten, aansprakelijkheden en personen relevant zijn. Maak daarbij onderscheid tussen aansprakelijkheid van de vereniging, motorrijtuigenrisico's, evenementenrisico's en mogelijke bestuurdersaansprakelijkheid. Een aansprakelijkheidsverzekering van de vereniging en een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering hebben niet zonder meer dezelfde functie. De aanwezigheid van een polis betekent niet automatisch dat iedere activiteit, persoon of aansprakelijkheid is gedekt. Een definitieve dekkingsbeoordeling vereist de concrete polisvoorwaarden en feiten.

Let op
Dit protocol geeft geen advies over een specifieke polis, dekkingssituatie of persoonlijke aansprakelijkheid van een bestuurslid. Vertaal relevante verzekeraarseisen naar voorwaarden en controles en vraag bij onduidelijkheid over dekking of bestuurdersaansprakelijkheid gespecialiseerd advies. Zonder beoordeling van de concrete polisvoorwaarden, activiteiten, verantwoordelijkheden en feiten kan geen uitspraak worden gedaan over de dekking van een incident of een individuele bestuurder van de vereniging.

10.2 Verzekeringsmogelijkheden rondom carnavalsactiviteiten

Verzekeringen kunnen de financiële gevolgen van schade of aansprakelijkheid beperken, maar vormen geen vervanging voor een zorgvuldige voorbereiding, passende beheersmaatregelen en een veilige uitvoering van carnavalsactiviteiten. Verzekering is daarom het sluitstuk van risicobeheersing en niet het vertrekpunt. De beschikbaarheid, voorwaarden en acceptatiecriteria verschillen per verzekeraar en kunnen in de tijd wijzigen.

Afhankelijk van de aard van de activiteiten kunnen voor carnavalsverenigingen en deelnemers onder meer de onderstaande verzekeringsvormen relevant zijn. Er wordt vermeld of het een doorlopende of tijdelijke verzekering betreft. Met een doorlopende verzekering wordt een verzekering bedoeld die gedurende het gehele jaar in stand dient te worden gehouden en jaarlijks, al dan niet stilzwijgend, voor een verzekeringsperiode van 12 maanden wordt verlengd. Met een tijdelijke verzekering wordt een verzekering bedoeld die voor een bepaalde periode wordt afgesloten.

1. **Verzekeringen rondom optochten**

Welke verzekeringen noodzakelijk of wenselijk zijn, hangt af van de concrete activiteit, de wijze van voortbewegen van de praalwagen, de betrokken personen en de gestelde eisen van organisator, gemeente en verzekeraar.

<u>Praalwagenverzekering (WA)</u>
Deze verzekering kan dekking bieden voor aansprakelijkheid die ontstaat door schade veroorzaakt met of door een praalwagen tijdens deelname aan een optocht. Verzekeraars stellen daarbij veelal voorwaarden aan de technische staat van de wagen, de constructie, het aantal personen op de wagen, begeleiding tijdens de optocht en de wijze waarop toezicht wordt georganiseerd.
Dit betreft een tijdelijke verzekering.

Verzekering van het trekkende voertuig
Het trekkende voertuig dient te beschikken over een geldige wettelijke aansprakelijkheidsverzekering. Daarnaast is het van belang dat het gebruik voor het trekken van een praalwagen tijdens een carnavalsoptocht(en) binnen de dekking van de verzekeraar valt. Verenigingen en deelnemers doen er verstandig aan dit vooraf expliciet te verifiëren bij de betreffende verzekeraar.
Een motorrijtuig moet verzekerd zijn volgens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM).
Dit betreft een doorlopende verzekering.

Zowel de verzekering van het trekkende voertuig als een verzekering voor de praalwagen verdienen dan ook afzonderlijke aandacht. De aanwezigheid van een praalwagenverzekering betekent niet automatisch dat het trekkende voertuig voor alle activiteiten rond de optocht is verzekerd.

Evenementen- of organisatorenverzekering
Afhankelijk van de omvang en inrichting van een evenement kan een evenementenverzekering relevant zijn voor bepaalde financiële risico's die samenhangen met de organisatie van carnavalsactiviteiten.
Dit kan afhankelijk van het aantal evenementen op jaarbasis een doorlopende op tijdelijke verzekering betreffen.

2. Verzekeringen voor de vereniging (= doorlopend)

Aansprakelijkheidsverzekering voor verenigingen (AVB)
Deze verzekering kan dekking bieden voor aansprakelijkheid van de vereniging als rechtspersoon wanneer derden schade (materiële schade en letselschade) lijden als gevolg van activiteiten van de vereniging, niet alleen tijdens optochten maar gedurende het gehele jaar. Het betreft dan ook een ‘doorlopende’ verzekering.
Dit betreft een doorlopende verzekering.

Bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering
Bestuurders van verenigingen kunnen onder omstandigheden persoonlijk aansprakelijk worden gesteld voor hun handelen als bestuurder. Een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering kan bescherming bieden tegen de financiële gevolgen van dergelijke aanspraken.
Dit betreft een doorlopende verzekering.

Ongevallenverzekering voor vrijwilligers en deelnemers
Sommige verenigingen kiezen ervoor een aanvullende verzekering af te sluiten die voorziet in een uitkering bij overlijden of blijvende invaliditeit van vrijwilligers of deelnemers als gevolg van een ongeval.
Dit kan afhankelijk van het aantal evenementen op jaarbasis een doorlopende op tijdelijke verzekering betreffen.

3. Verzekeringen tijdens bouw en opslag

Aansprakelijkheidsverzekering voor verenigingen (AVB)
Hiervoor reeds beschreven. Dit betreft een doorlopende verzekering.

Gebouwenverzekering
Indien een vereniging eigenaar is van een bouwhal, opslagruimte of ander gebouw dan is een

gebouwenverzekering relevant zijn voor schade aan het gebouw zelf, bijvoorbeeld als gevolg van brand of storm. Indien een vereniging gebruik maakt van een gebouw van een derde dan is het van belang dat deze derde diens verzekeraar voor aanvang informeert over de activiteit van de vereniging in en rond het gebouw.
Dit betreft een doorlopende verzekering.

Inventaris- en goederenverzekering
Tijdens de bouw en opslag van praalwagens kunnen aanzienlijke waarden aanwezig zijn in de vorm van materialen, gereedschappen, audioapparatuur, verlichting en andere eigendommen. Een inventaris- of goederenverzekering kan bescherming bieden tegen schade door bijvoorbeeld brand, diefstal (na braak aan gebouw) of vandalisme na inbraak (braak aan gebouw).
Dit betreft een doorlopende verzekering.

Veel voorkomende randvoorwaarden:
Hoewel voorwaarden per verzekeraar (van praalwagen / trekkende voertuig) verschillen, komen de volgende aandachtspunten regelmatig terug:

- het motorrijtuig moet verzekerd zijn volgens de Wet Aansprakelijkheidsverzekering Motorrijtuigen (WAM);
- een technisch deugdelijk trekkend voertuig en praalwagen;
- naleving van wet- en regelgeving, toepasselijke vergunningen, reglementen en veiligheidsvoorschriften;
- een bevoegde en geschikte bestuurder;
- duidelijke afspraken over begeleiding en toezicht;
- grenzen of voorwaarden ten aanzien van het aantal personen op een praalwagen;
- tijdige melding van relevante wijzigingen;
- passende controles en vastlegging van veiligheidsmaatregelen;
- het vooraf afstemmen van bijzonder gebruik van voertuigen met de verzekeraar.
- het dekkingsgebied: Nederland. In België en Duitsland, maar alleen als de optocht begint en/of eindigt in Nederland.

Belangrijke kanttekening
Dit overzicht is uitsluitend bedoeld als algemene informatie over veel voorkomende verzekeringsmogelijkheden rondom carnavalsactiviteiten. Het betreft geen verzekeringsadvies en vormt geen uitspraak over de dekking van een specifieke verzekering of situatie. De uiteindelijke dekking hangt altijd af van de concrete polisvoorwaarden, de feitelijke omstandigheden en de beoordeling door de betreffende verzekeraar. De aanwezigheid van een verzekering betekent niet automatisch dat iedere schade of aansprakelijkheid gedekt is.

11. Ondersteuning van de sector

Een zorgvuldige voorbereiding, uitvoering en beheersing van relevante risico's begint bij de carnavalsvereniging en de rechtstreeks betrokken deelnemers. Koepelorganisaties en gemeenten kunnen deze praktijk ondersteunen met kennis, hulpmiddelen, duidelijke communicatie en passende randvoorwaarden.

11.1 Rol van koepelorganisaties

Koepelorganisaties kunnen verenigingen ondersteunen bij een eenduidige en praktische toepassing van de beschikbare hulpmiddelen.

Zij kunnen dit onder andere doen door:

- het protocol, het RI&E-model en de infosheet actief te verspreiden;
- bruikbare praktijkvoorbeelden, checklists en modeldocumenten te delen;
- kennisuitwisseling tussen verenigingen en bouwgroepen te faciliteren;
- terugkerende vragen te bundelen en eenduidige antwoorden te verspreiden;
- vragen die aanvullende deskundigheid vragen gericht voor te leggen en de uitkomsten breed te delen.

Door informatie en ervaringen tussen verenigingen te verbinden, kunnen koepelorganisaties bijdragen aan herkenbare werkwijzen, praktische kennisoverdracht en het gezamenlijk oplossen van terugkerende vragen.

11.2 Aandachtspunt voor gemeenten

Veilige, geschikte en betaalbare bouw- en stallingslocaties zijn belangrijk voor de continuïteit van het carnaval en voor veilig bouwen. Beschouw deze locaties daarom niet alleen als huisvestingsvraagstuk, maar ook als randvoorwaarde voor risicobeheersing rond carnavalsactiviteiten. Gezamenlijke bouwlocaties kunnen bijdragen aan kennisdeling, sociale controle, veilig werken, brandveiligheid en het delen van gezamenlijke voorzieningen.

Gemeenten kunnen bijdragen door voldoende veilige, geschikte en betaalbare bouw- en stallingslocaties beschikbaar te houden of mogelijk te maken. Daarnaast helpt het verenigingen wanneer relevante eisen, vergunningvoorwaarden en aandachtspunten voor bouwlocatie, route en evenement tijdig, duidelijk en via herkenbare contactpunten worden gecommuniceerd. Goede afstemming ondersteunt een uitvoerbare voorbereiding en sluit aan bij de gemeentelijke rollen rond vergunningverlening, openbare orde, handhaving en publieke veiligheid.

Waar mogelijk kan afstemming met omliggende gemeenten bijdragen aan meer herkenbare en consistente uitgangspunten voor carnavalsactiviteiten. Dit helpt verenigingen om aan verwachtingen te voldoen en voorkomt onnodige verschillen in werkwijze, interpretatie van eisen en regeldruk.

Goede afstemming en duidelijke communicatie ondersteunen een uitvoerbare voorbereiding door vrijwilligersorganisaties en sluiten aan bij de gemeentelijke rollen rond vergunningverlening, openbare orde, handhaving en publieke veiligheid.

Waar nodig en/of gewenst kan de Provincie Limburg hierbij een coördinerende en verbindende rol vervullen.

Bijlage A. Praktische jaarcyclus

Moment	Kernactiviteiten
Na afloop	Evalueren, leren en het RI&E-model actualiseren.
Start voorbereiding	Het bestuur bespreekt de belangrijkste risico's, taakverdeling en beslisbevoegdheden en stelt planning en contactpunten vast.
Voor bouw	Risico's en ontwerp praalwagen bespreken, bouwlocatie gereedmaken, deelnemersvoorwaarden communiceren.
Tijdens bouw	Toezicht, rondgangen, kennisdeling en opvolging van afwijkingen.
Voor deelname	Passende basiscontrole uitvoeren op vooraf benoemde controlepunten; wezenlijke afwijkingen voorleggen aan het bestuur of de aangewezen beslisser; controleren of voertuigbestuurder en vereiste begeleiders zijn geïnformeerd en hun handelwijze kennen.
Tijdens optocht	Gericht en risicogestuurd toezicht houden op kritieke locaties en momenten; beslissers bereikbaar houden; zichtbare afwijkingen en meldingen beoordelen en waar nodig ingrijpen.
Na optocht	Het bestuur bespreekt relevante incidenten, bijna-incidenten, afwijkingen en verbetermaatregelen en verwerkt leerpunten in het RI&E-model.

Bijlage B. Relevante informatiecategorieën

Deze bijlage benoemt alleen de informatiecategorieën die voor een zorgvuldige organisatie en beheersing van risico's rond bouw praalwagens, optocht en afbouw relevant zijn. Het RI&E-model en de bijbehorende hulpmiddelen bepalen hoe risico's, beheersmaatregelen, verantwoordelijken, acties, status en evaluaties concreet worden vastgelegd en opgevolgd.

Categorie	Relevante informatie
Bestuur en bevoegdheden	Bestuurlijke verantwoordelijkheden, besluitvorming, bevoegdheden, escalatie en vervanging.
Gedelegeerde taken	Uitvoerende taken, toezicht daarop en aansluiting tussen taak, informatie en bevoegdheid.
Risico's en afwegingen	Relevante risico's, beheersmaatregelen, bestuurlijke afwegingen en beperkingen van controles.
Afwijkingen en besluiten	Wezenlijke afwijkingen, opvolging, deelnamebesluiten en escalatie.
Incidenten en aansprakelijkheid	Incidenten, bijna-incidenten en relevante aansprakelijkheids- en verzekeringsvragen, zonder vooruit te lopen op juridische of verzekeringstechnische conclusies.
Verbeteren en opvolgen	Verbetermaatregelen, opvolging, evaluatie en kennisoverdracht. De concrete vastlegging blijft onderdeel van het RI&E-model of een passend hulpmiddel.

Slot

Veiliger carnaval door samenhang
De sector beschikt al over veel praktijkkennis, betrokkenheid en veiligheidsbewustzijn. De grootste winst ligt in het verbinden van verantwoordelijkheden, afspraken, controles, toezicht, vastlegging en leren, met een invulling die past bij de vereniging en de activiteit.